

**Хамініч С. Ю.,**

професор кафедри аналітичної економіки та менеджменту  
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,  
доктор економічних наук, професор

**Коваленко-Марченкова Є. В.,**

доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту  
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,  
кандидат економічних наук

## **ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Глобалізаційні процеси, інтеграція держави у світовий простір, інтернаціоналізація міжнародних зв'язків суттєво впливають на забезпечення як економічної, так і національної безпеки України. Саме демократизація суспільного життя вимагає сучасних підходів, прийомів та методів до впровадження ефективного інструментарію щодо управління в системі економічної безпеки.

Великий тлумачний словник сучасної української мови трактує категорію «безпека» як стан, коли кому-, чому-небудь ніщо не загрожує [1, с.70]. З погляду соціально-економічного важеля будь-якої країни, безпека – це захист життєвих інтересів кожної людини, суспільства загалом; захист держави від внутрішніх загроз та зовнішніх ворогів. Особливо ці питання актуальні для сьогодення – в період спалаху пандемії Covid-19 по всій планеті.

Стрімкий розвиток науково-технічної та технологічної складової національної економіки посилює необхідність стійкого та системного забезпечення економічної безпеки. До того ж відкритість міжнародної системи взаємозв'язків між країнами вимагає більш ретельного та усвідомленого захисту від впливу зовнішніх загроз та впровадження елементів глобалізаційних викликів як на міждержавному, так і на національному та регіональному рівнях.

У сучасному бізнес-середовищі все більш вагомо простежується збільшення та накопичення обсягів економічної та науково-технічної інформації, що сприяє розвитку та поширенню кібербезпеки, інформаційної війни, конфліктів в інформаційному просторі тощо.

Інформація є знанням з усіма притаманними йому характеристиками: достовірністю, старінням, первинністю або вторинністю, відповідністю

досягнутого науково-технічного рівня тощо. Інформація – це дані про результати будь-яких дій або заходів, що попередньо не були відомі. Знання – це та частина інформації, яка циркулює у соціальному середовищі та має будь-який сенс тільки в її межах [2].

Важливим аргументом в запобіганні інформаційних негараздів у системі економічної безпеки суб'єкта господарювання й держави загалом (інформаційні війни, кібербезпека, шахрайство в інформаційному просторі, крадіжки інформації тощо) є тісна співпраця з міжнародними та державними органами зберігання та розповсюдження інформації, її прозорості та конфіденційності, демократичності та публічності, з міжнародними органами інформаційної безпеки та іншими структурними ланками держав, які несуть відповідальність за національну безпеку тієї чи іншої країни.

Інший аспект захисту економічних інтересів держави – верховенство права. Визнання та дотримання всіх нормативно-правових аспектів та захист прав і свобод людини – одна з головних складових забезпечення національної безпеки держави.

Крім того, незалежність судової гілки в країні відіграє далеко не останню роль в забезпеченні гідного ставлення до людини та виконання своїх обов'язків з дотриманням відповідно професіоналізму, законності, якостей честі й гідності щодо особистості громадянина країни.

Ринкові переваги та лідерство дедалі більшою мірою стають результатом ефективного використання унікальних за своєю природою факторів нематеріального характеру, таких як знання і вміння працівників, професійна кваліфікація, освіта тощо, поєднаних у категорію «інтелектуальний капітал» [3].

Важливою складовою забезпечення та обґрунтування економічних інтересів суспільства в системі національної безпеки є наука і освіта.

У макроекономічному аспекті інтелектуальний капітал у процесі економічної глобалізації став основним фактором, який визначає місце країни в сучасній економіці. У країнах – лідерах глобальної економіки окреслилися стала тенденція до заміщення товарно-матеріальних запасів інформацією, а основних фондів – знаннями. Дійсно, інтелектуальний капітал у сучасному конкурентному середовищі став основою для побудови інтелектуальної економіки [4].

Саме одними з показників якості життя визначено рівень освіти та впровадження науково-технічних інноваційних розробок. Парадигма сучасної цивілізації – гуманізація та гуманітаризація освіти. Гуманізація та гуманітаризація освіти формує особистість як нову сучасну генерацію людини XXI сторіччя.

Отже, економічні інтереси держави ґрунтуються на багатьох складових національної безпеки, що сприятиме реалізації та впровадженню практичних надбань вчених та спеціалістів-практиків в сучасних глобалізаційних умовах розвитку й демократизації суспільства.

**Бібліографічні посилання**

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
2. Косолапов В. В. Информационно-логический анализ научного исследования. Киев : УкрНИИИТИ, 1968. 352 С.
3. Кендюхов О. В. Гносеологія інтелектуального капіталу. *Економіка України*. 2003. № 4. С. 28–33.
4. Хамініч С. Ю. Управління підприємством на засадах освітнього потенціалу : монографія. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2006. 288 с.

**Ханькевич А. М.,**  
професор кафедри  
оперативно-розшукової діяльності  
та розкриття злочинів факультету № 2  
Харківського національного  
університету внутрішніх справ,  
кандидат юридичних наук, професор

**Третьяк О. С.,**  
старший юрисконсульт  
юридичного департаменту  
ПрАТ «Концерн АВЕК та Ко»,  
здобувач PhD

**ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ  
В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

Прогнозування настання можливих наслідків у майбутньому закладено у самому процесі емпіричного пізнання життя будь-якою людиною розумною (*Homo sapiens*).

У сучасних умовах уміння у сфері діяльності оперативних підрозділів кримінальної поліції «зазирнути в майбутнє», попередити розвиток подій у небажаному для суспільства напрямі, передбачити розвиток кримінальної ситуації набуває особливо важливого значення, що зумовлено загрозою криміналізації суспільства, яка склалася у процесі реформування його соціально-політичного устрою, економічних відносин, й набула на цей момент особливої гостроти.

Сьогодні оперативно-розшукове прогнозування використовується для розробки правильної програми дій та ухвалення управлінських рішень, що забезпечують найкращі результати у виконанні завдань протидії протиправній діяльності організованих груп чи злочинних організацій. Як правильно зазначають деякі вчені, у цьому разі в подібних ситуаціях важливо